

Številka: 00522

Datum: 7. 3. 2022

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
Gospod Andrej Šircelj, minister
gp.mf@gov.si
Župančičeva ulica 3
1000 Ljubljana

Zadeva: Predlog reprezentativnih delodajalskih organizacij za spremembo davčne obravnave nadomestila za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu

Delo na domu je v času izrednih razmer, zaradi epidemije COVID-19, doživelo enormne razsežnosti in je kot ukrep prispevalo k zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri delu z vidika omejevanja virusa. Velik del delodajalcev, ki je lahko organiziral izvajanje delovnih procesov z delom na domu, se za hibridno izvajanje odloča tudi po večinski odpravi ukrepov za omejevanje epidemije zaradi prepoznave pozitivnih učinkov s strani delavcev in delodajalcev. Posledično so delodajalci v večji meri pristopili tudi k sklepanju pogodb o zaposlitvi za opravljanje dela na domu in se ta ukrep tako ne uporablja več le kot začasna enostranska odreditev v izrednih primerih.

Delavec, ki opravlja delo na domu, ima v skladu s 70. členom Zakona o delovnih razmerjih pravico do nadomestila za uporabo svojih sredstev pri delu na domu. Obdavčitev tega nadomestila je urejena v 10. točki 1. odstavka 44. člena Zakona o dohodnini, ki določa, da se v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja ne všteva nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, pod pogojem, da je določeno s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, in pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato leta predstavlja utemeljen in razumen znesek, in sicer do višine 5% mesečne plače delojemalca, vendar ne več kot do višine 5% povprečne mesečne plače

zaposlenih v Sloveniji. Dejanske stroške pa je mogoče uveljavljati na podlagi dokazil.

Že v času izrednih razmer **smo reprezentativne delodajalske organizacije** Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS), Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS), Gospodarska zbornica Slovenije (GZS), Trgovinska zbornica Slovenije (TZS) ter Združenje delodajalcev Slovenije (ZDS) **večkrat opozarjali, tako v okviru pogajanj za interventno zakonodajo kot tudi v posamičnih ter skupnih predlogih, da davčna obravnava predmetnega nadomestila ni ustrezna.** Na to dejstvo smo opozorili tudi na Strokovnem odboru za ureditev dela na daljavo.

Posebej **problematičen je določen pogoj, ki nalaga delodajalcu, da določi predmetno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov,** kar naj bi dokazovalo, da gre za utemeljen in razumen znesek. S strani Ministrstva za finance nam je bilo na Strokovnem odboru za ureditev dela na daljavo sicer ustno pojasnjeno, da navedeni izračun naj ne bi bil potreben za vsakega delavca posebej, temveč naj bi šlo za analizo na ravni posamezne dejavnosti, kateri so ti realni stroški, ki jih dejansko nosi delavec, ki dela na domu. V praksi sicer zaznavamo drugačne interpretacije te določbe, poleg tega omenjene analize na ravni dejavnosti ali posameznega delodajalca praviloma niso narejene, niti ni znano, kakšna naj bi bila njihova vsebina. Posledično menimo, da gre za nepotrebno administrativno določilo, ki v praksi povzroča dodatne težave in omogoča različne interpretacije, ob tem pa delodajalcem prinaša negotovost v zvezi z ustrezno določitvijo predmetnega nadomestila.

Nadalje je **problematična ureditev, ki zahteva določitev s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca,** da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, saj **ne vključuje možnosti določitve v pogodbi o zaposlitvi.** Mnogi, predvsem manjši delodajalci, ki jih ne zavezuje nobena kolektivna pogodba in nimajo internih aktov, določijo tako popis stroškov kot tudi višino nadomestila v pogodbi o zaposlitvi. Po nekaterih tolmačenjih naj bi sicer tudi takšna ureditev bila ustrezna, pa vendar prinaša negotovost, saj možnost določitve zgolj v pogodbi o zaposlitvi v zakonski diktaciji ni izrecno predvidena.

Problematična pa je tudi neobdavčena višina predmetnega nadomestila. Najprej je izpostaviti dejstvo, da **vezava na delavčevo plačo ne zasleduje namena te pravice,** zato bi bilo potrebno zgornjo omejitev višine predmetnega nadomestila vezati zgolj na povprečno mesečno plačo zaposlenih v Sloveniji. Stroški, ki nastajajo delavcu, ki opravlja delo na domu, v

ničemur niso odvisni od njegove mesečne plače. Nadalje je **maksimalni odmerni odstotek v višini 5 % absolutno prenizek**. Če pogledamo današnjo situacijo, je dnevni znesek, zaradi višje povprečne mesečne bruto plače sicer preko 4 EUR, kar pa je, zaradi enormnih dvigov cen energentov, pogosto še vedno premalo, dokazovanje z računi pa pogosto težko in administrativno zahtevno, saj delavci kupljeno opremo in material uporabljajo tudi za zasebne potrebe.

Glede na zgoraj navedeno, reprezentativne delodajalske organizacije **predlagamo naslednjo rešitev:**

V 10. točki 1. odstavka 44. člena Zakona o dohodnini naj se določi, da se v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja ne všteva nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, pod pogojem, da je določeno s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe, pogodbe o zaposlitvi oziroma splošnega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela – do višine 10% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Dejanske stroške, ki so višji od zneska iz prejšnjega stavka, je mogoče uveljavljati na podlagi dokazil.

V pričakovanju, da boste naš predlog proučili in ga upoštevali, vas lepo pozdravljamo.

S spoštovanjem,

Drago Delalut, l. r.
Predsednik ZDOPS

Branko Meh, l. r.
Predsednik OZS

Tibor Šimonka, l. r.
Predsednik GZS

mag. Mariča Lah, l. r.
Predsednica TZS

Marjan Trobiš, l. r.
Predsednik ZDS

V vednost:

- g. Janez Cigler Kralj, minister, MDDSZEM, gp.mddsz@gov.si
- g. Zdravko Počivalšek, minister, MGRT, gp.mgrr@gov.si